

местности при работе с молодежью. Отмечено роль социального педагога для работы с молодежью в сельской местности.

Социальный педагог, сельская молодежь, сельская местность, социальная среда, закон, социальные учреждения, социально-педагогические проблемы, вредные привычки, социально-педагогическая деятельность.

In Article oharakteryzovany Modern Problems selskoy mestnosity and porozhdenные ymi sotsyalные Problems Among selskoy youth. Proanalyzrovanna sphere of activity Socio teacher in selskoy mestnosity, obosnovanno pravovuyu regulatory framework kotoroj rukovodstvuetsya sotsyalный teacher in selskoy mestnosity when working with molodezhyu. Socio otmecheno role of the teacher to work with molodezhyu in selskoy mestnosity.

Specificity of social and educational activities in the countryside. Identify the different circumstances of the specifics: 1) the feature value orientations inherent to the rural youth, their psychological makeup, wherein a certain conservatism, thoroughness, deliberation, adherence to traditions, tolerance, simplicity; 2) the needs, the interests of rural youth are largely due to its way of life.

Sotsyalный teacher selskaya young people, selskaya mestnost, Social Wednesday, the law sotsyalные Uchrezhdenie, social and Problems of Teaching, вредные habits, socio-pedahohycheskaya activities.

ОСОБЛИВОСТІ БЕЗПЕРЕРВНОГО НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ЕКОНОМІСТІВ В УНІВЕРСИТЕТАХ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

А. В.Найдьонова, асистент

Розглядаються провідні принципи навчання протягом життя та їх зв'язок з процесом підготовки економістів у Великобританії.

Безперервне навчання ,економічна освіта, економіст, принцип, асоціація, концептуальне завдання, перспектива.

Постановка проблеми. Підготовка високоосвічених кадрів, від знань і умінь яких значною мірою залежить як економічний розвиток нашої країни та підвищення її статусу в європейському просторі,, ставить перед колективами вищих навчальних закладів нові вимоги до якості фахової освіти. Реаліями ринкової економіки і ринкової конкуренції є безперечний факт того, що фахівець економічного профілю успішно працюватиме та буде конкурентоздатним, якщо матиме високий рівень економічної освіти,

складовою частиною якої є досвід підготовки економістів високо розвинутих європейських країн, зокрема Великобританії.

Постановка завдання. Мета статті полягає у висвітленні основних принципів системи безперервного навчання та його вплив на висококваліфіковану підготовку економістів у Великобританії.

Виклад основного матеріалу. У сучасному світі європейської глобалізації та модернізації вищої освіти (у тому числі й економічної), важливих соціально-економічних трансформацій особливого значення набуває концепція навчання впродовж життя («lifelong learning») – глобальна освітньо-економічна перспектива, яка впроваджена у дію ще в 1972 р. і відповідає потребам глобальної економіки з метою розширення міжнародного співробітництва та академічного обміну, отримання молоддю освіти якісного зразка, їхньої підготовки до активного життя у соціумі XXI століття, набуття майбутніми фахівцями належного рівня конкурентоздатності на світовій економічній арені.

У 1990-х рр., в умовах економічної кризи та масового безробіття, навчання впродовж життя привернуло особливу увагу відповідних організацій і громадськості, внаслідок чого у 1995 р. *Європейська Комісія* опублікувала офіційний документ «Викладання і навчання: На шляху до суспільства, що навчається». Його положення про необхідність постійного навчання, доступність отримання освіти всіма бажаними, розроблення європейських програм були визнаними концептуально значущими стратегіями формування конкурентоспроможного та динамічного суспільства, базованого на глибоких теоретичних знаннях і професійних навичках.

Організація Економічної Співпраці та Розвитку (ОЕСР) визначила п'ять основних особливостей стратегії навчання впродовж життя:

- визнання неформального і неофіційного (спонтанного) компонентів навчання, пов'язаних з розробкою задовільних консультативних і керівних систем;
- розвиток основних навиків для всієї молоді і дорослого населення з метою розвитку дійсного прагнення до навчання;
- перспектива охоплення навчанням всього життя шляхом надання пріоритету в задоволенні потреб дітей дошкільного віку і дорослого населення;
- результативне і ефективне керівництво фондами з вірогідною необхідністю залучення більшого числа державних і приватних ресурсів, особливо, через введення нових стимулів;
- питання керівництва і партнерства, яке визначає необхідність залучати і координувати діяльність різних інстанцій»[2].

Щоб бути конкурентоздатною державою у європейському та світовому економічному просторі, Великобританія також потребувала наявної мобільної та кваліфікованої робочої сили. З метою подолання світової економічної кризи *Європейська комісія* опублікувала програму «Європейська стратегія-2020» – перспективна соціально-економічна

концепція розвитку Європейського Союзу з високим рівнем зайнятості населення, продуктивності виробництва та соціальної єдності.

Зміст програми, базованої на положеннях Лісабонської стратегії, впровадженої у дію в 2000 р., спрямований на розвиток конкурентоздатної економіки, досягнення соціальної стабільності, збільшення кількості робочих місць, поліпшення життя громадян, цілеспрямоване використання природних ресурсів, реалізацію європейських пріоритетів у галузі економіки, освіти та професійної підготовки. Президент Європейської Комісії Жозе-Мануель Бароззо зазначав: «Європейським Союзом визначено п'ять амбітних цілей – зайнятість, інновації, освіта, соціальна інтеграція, зміна клімату та енергетика, які повинні бути досягнені до 2020 року. Кожна держава-член Європейського Союзу прийняла власні національні завдання у кожній із зазначених галузей. В основу стратегії покладені конкретні дії на національному рівні та на рівні ЄС»[5].

Серед концептуальних завдань даної програми виокремимо такі:

- практична реалізація стратегій безперервного навчання та загальноєвропейської мобільності молоді та викладачів, розвиток кваліфікаційних меж, підвищення якості освіти та навчання з метою набуття студентами базових навичок і компетенцій, необхідних для майбутнього реального працевлаштування;

- сприяння рівноправності, соціальної згуртованості та активної життєвої позиції молоді через практичне вирішення освітніх проблем, забезпечення високоякісної освіти, підтримка інклюзивної освіти незалежно від індивідуальних особливостей, психічних і фізичних можливостей учасників освітнього процесу;

- сприяння творчим пошукам, інноваціям і підприємництву на всіх рівнях навчання і професійної підготовки студентів у процесі розвитку їхніх ключових компетенцій на всіх освітніх рівнях, координація співпраці між освітніми секторами та ринком праці.

Фінансована *Європейською Комісією* спеціальна комплексна програма безперервного навчання молоді складалася з чотирьох частин: 1) «Comenius» (включає в себе питання дошкільної, початкової та середньої освіти), 2) «Erasmus» (освітня програма вищої школи, підтримка навчальної мобільності студентів, професорсько-викладацького складу, співфінансування у вищу школу в контексті транснаціональних проектів), 3) «Leonardo» (зв'язок між політикою і практикою у галузі професійного навчання, можливість як індивідуального вдосконалення професійних компетенцій окремими особистостями протягом певного періоду навчання за кордоном, так і загальноєвропейської співпраці між освітніми установами), 4) «Grundtvig» (увага до викладання та вирішення проблем в освіті дорослих, проблеми старіння населення європейців тощо) [5].

К.І. Приходченко наводить шість пріоритетів у сфері навчання впродовж життя, уміщених в опублікованому в 2000 р. меморандумі [1,4]:

- 1) визнання спонтанного компромісу навчання та базових умінь;

2) розвиток основних навичок у молоді та дорослих через визнання цінності знань;

3) вироблення потреби дійсного прагнення до навчання, застосовуючи інноваційну педагогіку;

4) перспектива охоплення всього життя шляхом надання переваги в задоволенні потреб дітей дошкільного віку й дорослого населення з наближенням можливостей навчання до тих, хто навчається;

5) результативне й ефективне керівництво фондами з вірогідною необхідністю використання більшого числа державних та приватних ресурсів, особливо через введення нових стимулів із залученням інвестицій у навчання;

6) питання керівництва і партнерства, яке визначає необхідність залучення та координації діяльності різних інстанцій, використання широкого спектру інформації, профорієнтації та консультування» [1,4].

Зокрема, *Британська Асоціація європейської економічної освіти* (The Association of European Economics Education, AEEE, голова – Ганс-Юрген Шлоссер) – європейська добровільна некомерційна організація, що об'єднує фахівців у галузі економіки та бізнес-освіти, її члени прагнуть до покращення економічної освіти не лише у Великобританії, але й в інших країнах Європи. Власне кажучи, Асоціація розділяє економіку та бізнес-освіту на такі ключові сфери:

- навчальні програми (європейські стандарти в навчанні, можливості впровадження загальних економічних стандартів у бізнес-дослідження),

- навчальні матеріали та спеціальні програми економічного спрямування (наприклад, безкоштовна освітня програма «Geo Gebra»),

- підходи до навчання (викладання економіки у групах, самостійна робота, поєднання групової та індивідуальної форм роботи, використання сучасних інформаційних технологій тощо),

- наукові дослідження освітньо-економічних проблем (підходи до викладання і навчання, академічні програми з бізнес-освіти, підготовка вчителів початкової освітньої ланки в умовах кризового суспільства тощо) [3].

Британська Асоціація європейської економічної освіти функціонує за Статутом, затвердженим Радою АЄЕО у вересні 2009 р. Положення Статуту відображають зміст і завдання діяльності Асоціації, серед яких – наукова співпраця у галузі економіки освіти та педагогіки, участь у розробці тестових баз, навчальних матеріалів і програм, поширення знань про європейську економіку загалом і економіку ЄС серед викладачів і студентів економічних спеціальностей. АЄЕО співпрацює з такими організаціями, як «Освітні інновації в економіці та бізнесі» (Educational Innovation in Economics and Business, EDINEB) та «Економічна мережа» (TheEconomicNetwork).

Іншою доброчинною організацією, що займається поширенням вищої економічної освіти та її доступністю широкому загалу, вирішенням важливих соціальних проблем, визначається *Кембриджський фонд нового економічного мислення* (Cambridge Trust for New Thinking in

Economics), заснований 28 вересня 2005 р. [7]. Функціонування фонду базується на таких принципах: економічна діяльність та економічні категорії відносяться головним чином до соціальних понять, а не особистісних, вони формуються під впливом естетичних та етичних цінностей, успішна економіка ґрунтується на довірі та чесності, а переслідування власних, суб'єктивних інтересів в економіці може негативно впливати на довкілля як у переносному, так і в прямому значенні.

Зокрема, члени фонду прагнуть привертати увагу громадськості до глобальних взаємозв'язаних проблем шляхом проведення конференцій, семінарів, опублікування наукових статей на найбільш актуальні проблеми сьогодення, зокрема виснаження планети надмірним споживанням її ресурсів, обсяги матеріального перевиробництва, забруднення токсичними речовинами, надмірне насичення суспільства грошовими масами – свого роду «грошове забруднення» європейського економічного простору, зумовлене, на думку членів трасту, тривалою фінансовою діяльністю інвестиційних банків Уолл-Стріт та лондонського Сіті [7]. Тому наразі особливо актуальною є діяльність фонду як виразника нового способу мислення членів соціуму. На відміну від традиційної економіки, поняття «нове економічне мислення» потрактовується ними як міждисциплінарний підхід до вирішення економічних проблем з урахуванням важливості інших галузей наукового пізнання (історії, техніки, етики, теорії еволюції тощо), з більш гнучким підходом моделювання «нової економіки», базованим на історії розвитку економічних інституційних структур.

«Освітні інновації в економіці та бізнесі» – міжнародна асоціація професійних освітніх установ і корпоративних навчальних центрів, зареєстрована у Голландії, спеціалісти яких розробляють інноваційні або адаптують діючі навчальні програми з економіки та бізнесу для вищої школи Європи[6]. Дана структура заснована у 1993 р. з метою підтримки досліджень питань, пов'язаних із проблемно-орієнтованим навчанням як інноваційним підходом спочатку у медичній і бізнес-освіті. З появою on-line навчання сфера її освітньо-наукової діяльності значно розширилася: у 1994 р. відбувся перший семінар із проблемно-орієнтованого навчання у галузі економічної та бізнес-освіти, почалося видання посібника *«Освітні інновації в економіці та бізнесі»*, розробка навчальних програм для країн, що розвиваються, з акцентуванням на вирішення локальних проблем, програм професійного спрямування, орієнтованих на отримання учнями певних умінь і навичок.

Вирішення поставлених перед *«Освітніми інноваціями в економіці та бізнесі»* завдань здійснюється шляхом інституційної підтримки, через постійний навчально-методичний обмін, наукове спілкування та поширення відповідної інформації, співпраці з університетами, дослідження і розробку питань, безпосередньо пов'язаних із економічною освітою та управлінням бізнесом (діловим адмініструванням).

«Економічна мережа» – національний проект із підтримки економічної освіти Великобританії в контексті вищої європейської освіти. Діяльність даної організації, яка функціонує на базі Брістольського університету, фінансується за рахунок надходжень від Королівського економічного товариства (Royal Economic Society), Шотландського економічного товариства (the Scottish Economic Society), Лондонської школи економіки та політології (London School of Economics and Political Science), університету Ексетера (the University of Exeter). До загальної компетенції «Економічної мережі» належить забезпечення інформаційними ресурсами спеціалістів економічного профілю, викладачів економічних дисциплін вищих навчальних закладів Великої Британії та світової науково-педагогічної спільноти.

Наразі організаціями-партнерами *«Економічної мережі»* виступають такі: Урядова економічна служба (The Government Economic Service, GES), Асоціація європейської економічної освіти (The Association of European Economics Education, AEEE), Асоціація корпоративних скарбників (Association of Corporate Treasurers, ACT). Так, у своїй партнерській роботі Урядова економічна служба та Економічна мережа займаються проблемами професійної підготовки висококваліфікованих випускників-економістів, озброєних глибокими знаннями і здатних ефективно працювати й розвивати національну економіку Великої Британії.

Отже, посилення уваги сучасного суспільства до системи безперервного навчання та його вплив на рівень знань знаходить своє відображення у діяльності ряду урядових, економічних установ, організацій-партнерів, громадських і добровільних організацій, спрямованої на розвиток економіки в цілому та підтримку практичної реалізації економічного навчання на всіх рівнях у Великобританії.

Список літератури

1. К.І. Приходченко Концепція “Навчання впродовж життя” як максима болонської декларації. / С.5.
2. М.Ф. Степко, Б.В. Клименко, Л.Л.Товажнянський Болонський процес і навчання впродовж життя. Х., 2009, С. 9
3. Електронний ресурс. / Режим доступу: <http://economicseducation.eu>.
4. A Memorandum on Lifelong Learning.
5. Europe 2020 – Europe’s growth strategy – European Commission. Режим доступу: <http://ec.europa.eu>.
6. Електронний ресурс. / Режим доступу: <http://www.edineb.org>].
7. Електронний ресурс. / Режим доступу: <http://www.neweconomicthinking.org>

Рассматриваются ведущие принципы обучения в течение жизни и их связь с процессом подготовки экономистов в Великобритании.

Непрерывное обучение, экономическое образование, экономист, принцип, ассоциация, концептуальные задачи, перспектива.

Considered the guiding principles of lifelong learning and their relationship with the process of preparation of economists in the UK.

Lifelong learning, economics, economist, the principle of the association, conceptual tasks perspective.

УДК 159.9: 37.046: 378.09

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПСИХОЛОГІЧНОГО СУПРОВОДУ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

І. Л. Плаксієнко, кандидат хімічних наук, доцент,

І. М. Шупта, кандидат педагогічних наук, доцент,

А. А. Кочерга, кандидат сільсько-господарських наук, доцент

В статті розглядається практичний аспект організації та діяльності психологічної служби Полтавської державної аграрної академії з залученням зацікавлених кафедр та підрозділів академії до реалізації пріоритетних завдань підвищення психологічної культури суб'єкт-суб'єктної взаємодії в ході навчально-виховного процесу у вищій школі.

Навчально-виховний процес, психологічна служба ВНЗ, психологічний супровід, психологічна підтримка, комунікативно-педагогічні тренінги.

Постановка проблеми. Сучасні соціально-економічні умови розвитку суспільства, а саме загострення конкуренції на ринку праці та зростаюча мобільність виробничих відносин, висувають різноманітні вимоги до молодих людей, які перебувають на порозі майбутньої трудової діяльності. Висококваліфікований фахівець, якого повинна готувати вища школа, – це молода людина, яка не лише володіє необхідним обсягом теоретичних знань та практичних професійних навичок, а має також необхідні професійно значущі особистісні якості, формування яких передбачає високий рівень психологічної культури. Особливо актуальною є проблема пошуку найбільш ефективних форм і методів виховної роботи на основі психологічної науки і практики, які б відповідали як потребам суспільства, так і індивідуальним особливостям особистості сучасного студента [4,5]. Тому інноваційна діяльність педагогічних колективів вищої школи повинна торкатися й організації психологічного супроводу навчально-виховного процесу.

© І. Л. Плаксієнко, І. М. Шупта, А. А. Кочерга, 2014